

Elif SEVEN

**TRAFİK (KARAYOLLARI ZORUNLU
MALİ SORUMLULUK) SİGORTASINDA
AŞKIN ZARAR VE İSPATI**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	V
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. TRAFİK SİGORTASININ KAPSAMI ve İŞLEYİŞİ.....	3
1.1. GENEL OLARAK	3
1.2. TRAFİK SİGORTALARI KAVRAMI ve TRAFİK SİGORTALARININ HUKUKİ NİTELİĞİ.....	4
1.3. TRAFİK SİGORTASININ TEMEL ÖZELLİKLERİ	9
1.4. TRAFİK SİGORTALARINDA RİZİKO	12
1.4.1. Rizikonun Taşıt Yönünden Sınırlandırılması.....	12
1.4.2. Rizikonun Gerçekleşme Alanı Bakımından Sınırlandırılması.....	14
1.4.3. Rizikonun Zarar Gören Kişi Bakımından Sınırlandırılması.....	16
1.5. TRAFİK SİGORTASINDA ZARAR.....	18
1.5.1. Maddî Zararlar	18
1.5.2. Bedensel Bütünlüğün Kısmen veya Tamamen Kaybedilmesinden Doğan Zararlar.....	18
1.5.3. Ölüm Sebebi ile Doğan Zararlar.....	19

İKİNCİ BÖLÜM

2. TRAFİK SİGORTASI SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	21
---	----

2.1. SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI.....	21
2.1.1. Sigortacı.....	21
2.1.2. Sigorta Ettiren	23
2.1.3. Sigortalı.....	27
2.2. TRAFİK SİGORTASI SÖZLEŞMESİNDE TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	28
2.2.1. Sigortacının Borç ve Yükümlülükleri.....	28
2.2.1.1. Sigorta Poliçesi Düzenleme ve Sigorta Ettirene Verme Yükümlülüğü.....	28
2.2.1.2. Rizikoyu Taşıma Yükümlülüğü.....	30
2.2.1.3. Aydınlatma Yükümlülüğü	31
2.2.1.4. Giderleri Ödeme Borcu	35
2.2.1.5. Tazminat Ödeme Borcu	36
a. Trafik Sigortalarında Sigortacının Tazminatı Ödeme Borcuna Uygulanacak Temel İlkeler.....	38
aa. Sınırlı Sorumluluk İlkesi.....	38
bb. Gerçek Zararın Tazmini İlkesi.....	39
cc. Garameten Zarar Giderim İlkesi	40
dd. Kusur Esası İlkesi.....	41
2.2.2. Sigorta Ettirenin Borç ve Yükümlülükleri.....	41
2.2.2.1. Sigorta Primi Ödeme Borcu.....	41
2.2.2.2. Beyan Yükümlülüğü.....	43
2.2.2.3. Bilgi Verme ve Araştırma Yapılmasına İzin Verme Yükümlülüğü	48
2.2.2.4. Zararı Önleme Azaltma ve Sigortacının Rücu Haklarını Koruma Yükümlülüğü.....	49
2.2.2.5. Hasar Konusu Yerde ve Malda Değişiklik Yapmama Yükümlülüğü	52

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. AŞKIN ZARAR KAVRAMI.....	55
-----------------------------	----

3.1. AŞKIN ZARAR KAVRAMININ TANIMI	55
3.2. AŞKIN ZARAR KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ	59
3.3. YÜRÜRLÜLÜKTEKİ KANUN HÜKMÜ	64
3.4. AŞKIN ZARARIN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	65
3.5. AŞKIN ZARAR TAZMİNATININ KAPSAMI	71
3.6. AŞKIN ZARARIN BENZER KAVRAMLARDAN AYIRT EDİLMESİ	74
3.6.1. İfaya Eklenen Ceza Koşulu ve Aşkın Zarar	75
3.6.2. Gecikme Tazminatı ve Aşkın Zarar.....	81
3.6.3. İcra İnkâr Tazminatı	82

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. AŞKIN ZARARIN TAZMİNİ TALEBİNİN ŞARTLARI.....	87
4.1. MADDİ HUKUKA İLİŞKİN ŞARTLAR	87
4.1.1. Genel Olarak	87
4.1.2. Para Borcunda Temerrüde Düşülmüş Olması.....	89
4.1.2.1. Bir Para Borcunun Bulunması	89
4.1.2.2. Borçlunun Temerrüdü.....	94
4.1.2.3. Borçlu Temerrüdünün Şartları	96
4.1.3. Para Borcu Alacaklısının Temerrüt Faiziyle Karşılanmayan Bir Zararın Bulunması	100
4.1.3.1. Para Borcu Alacaklısının Bir Zarara Uğraması.....	100
4.1.3.2. Para Borcu Alacaklısının Zararının Temerrüt Faizini Aşmış Olması	102
a. Temerrüt Faizi Ödeme Yükümlülüğü.....	104
4.1.4. Borçlunun Temerrüdü ile Aşkın Zarar Arasında Uygun İlliyet Bağı Bulunması	122
4.1.5. Borçlunun Temerrüde Düşmekte Kusursuz Olduğunu Kanıtlayamaması	126
4.1.6. Alacaklının Zararı ve Miktarını İspatlama Zorunluluğu...	132

4.2. USUL HUKUKU YÖNÜNDEN ŞARTLAR.....	135
4.2.1. Muacceliyet ve Dava Şartı Yönünden İnceleme	135
4.2.2. Görevli ve Yetkili Mahkeme	140
4.2.2.1. Görevli Mahkeme.....	140
a. Doğrudan Dava Açma Hakkında Görevli Mahkemenin Tespiti Sorunu	141
4.2.2.2. Yetkili Mahkeme	143
4.2.3. Tazminat Taleplerinde Zamanaşımı	144

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. AŞKIN ZARAR KAPSAMINA GİREN KALEMLER	149
5.1. GENEL OLARAK	149
5.2. FİİLİ ZARARLAR.....	150
5.2.1. Alacağın Elde Edilebilmesi İçin Yapılan Masraflar	150
5.2.2. Borçlunun Temerrüdünün, Alacaklının Taraf Olduğu Başka Bir Hukuki İlişkiyi Olumsuz Etkilemesi Sebebiyle Oluşan Zararlar	156
5.2.3. Zamanında Ödenmemiş Olan Paranın İkamesi İçin Yapılan Masraflar	158
5.2.4. Yabancı Para Borçlarında Meydana Gelen Kur Farkı	161
5.2.4.1. 3678 Sayılı Kanun'dan Önceki Durum	162
5.2.4.2. 3678 Sayılı Kanun'dan Sonraki Durum	164
5.2.5. Paranın Alım Gücünün Azalması.....	166
5.3. YOKSUN KALINAN KÂR.....	168
5.4. YARGILAMANIN GECİKMESİ SEBEBİYLE OLUŞAN AŞKIN ZARAR	174

ALTINCI BÖLÜM

6. AŞKIN ZARAR TAZMİNATININ TALEP EDİLMESİ ve TAZMİNAT MİKTARININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN ESASLAR.....	179
6.1. TAZMİNATIN TALEP EDİLMESİ BAKIMINDAN	179
6.2. TAZMİNAT MİKTARININ BELİRLENMESİ.....	180
6.2.1. Zarar Miktarının Belirlenmesi	180
6.2.2. Zarar Miktarının Hesaplanma Anı	181
6.3. TBK m. 122/2 HÜKMÜNÜN ANLAMI VE FONKSİYONU	182
6.4. TAZMİNAT MİKTARININ BELİRLENMESİ.....	187
6.5. TAZMİNAT BİÇİMİNİN BELİRLENMESİ.....	191

YEDİNCİ BÖLÜM

7. AŞKIN ZARARIN İSPATI.....	193
7.1. DOKTRİNDEKİ GÖRÜŞLER	193
7.1.1. Somut Yöntem	193
7.1.2. Soyut Yöntem.....	197
7.2. YARGI KARARLARI.....	202
7.2.1. Anayasa Mahkemesi'nin 21.12.2017 tarihli ve 2014/2267 Başvuru Numaralı Kararından Önce Yargıtay'ın İçtihadı	202
7.2.2. Anayasa Mahkemesi'nin 21.12.2017 Tarihli ve 2014/2267 Başvuru Numaralı Kararı	206
7.2.3. Anayasa Mahkemesi'nin 21.12.2017 Tarihli ve 2014/2267 Başvuru Numaralı Kararından Sonraki Yargı Kararları.....	208
7.2.4. Değerlendirme	216
7.3. TRAFİK SİGORTALARI İLE AŞKIN ZARAR İLİŞKİSİ.....	220
SONUÇ	229
KAYNAKÇA.....	237